

رَجانکاری
(Translation)

منیر مومن

نچین

رَجانک
سُرنگ
شهر
نگدءِ کِرد

رَجانک

دگرے پشکے گُورا کَننگے پیسر وتی کد چارگی انت،
داں رندا مردم جاندر مه بیت، منی تهت گُجا ایر انت
ء آ وتی تهت گُجا جنت، اے دُرست
چارگ کپ انت، چو منی ء تئی پَجار گار بنت

سُرنِگ

انور زاہدی ۛ

”من واب گندگِ آں“

”ناں اے راستے، کہ ما یک سُرنِگے تہایں“

”بلئے منا پرچا انچو گُمان بیت گُشے زاناں من وابے گندگِ آں“

”پمشکہ کہ تئی چم تہار اُنت ء سُرنِگ چہ تہاری دیوالاں جوڑ بوتگ

ء ایشی سرا تاموریء چہت چو پیر مردےء سرینء دوتل اُنت“

”بلئے“

”بلئے ملے مکن ----، بے توار بو نہ گندئے کہ دیوالاں وتی گوش

ٹاپرینتگ اُنت“

”بلئے ما گوں دیوالاں ہبرء نہ ایں ما و-----“

”ہرچی بہ بیت یگے و وابانی موسم گوستگ-----دومی مارا اے

دیوالانی دیما ہچ ہبر کننگی نہ اُنت کئے بزانت ایشانی تہا گُجاں

دیوال مئے ہبراں بیارت ---؟“

”اوہ چون تہار اُنت ---؟ اے روچ گُجا چیر اُنت؟“

”نرم نرمء ہبر کن ہمے دیوالاں روچ ہم زندگء ایر بُرتگ ---- نہ

گندئے ایشانی لاپ چنچو مزن اُنت“

”دیوالاں روچ ایر بُرتگ من نہ پھماں ---؟“

”لازم نہ اُنت کہ ہر گپء ما زانت بکنیں ---باز گپ اچ مئے پھمء

بُرز تر بنت“

”پدا ہم مارا پھمگ ء پگر کننگ لوٹیت --“

”دیوالانی تہا زندگیں مردماں پگر لازم نہ اُنت ء پدا چو ہم پگر کننگ

شریں عادتے نہ اُنت اے باز وھدء مردمء گمراہ کنت ء ما سُرنِگ تہا

زندگیں مردم گمراہ بوت نہ کنیں ----“

”تو چے گُشگ لوٹ ئے ما توامیں زندء ہمداء بییں ----“

”کئے بزانت ---، منی سرپر نہ بیت ----؟“

”تو چُنت وھد اُنت کہ ادا ئے؟“

”تڪانسر مه بئيت چيزه وهدهء پد اے دروشم زندء بهرے جوڙ بيت
 ء پدا سُما اے موجوديں آ دگراني وڙا اے هزابء سگگء هيل ڪن اِت
 --- ء مني ديوالاني سرا چو ايدگراں لونجان به اِت“
 ”من وتي چم لتارتنت ء عقلء سرا زور پر دات ڪه من حقيقتء واب
 گندگء آن ---- ڪه ناں بلئے مني ديما تهاريں سُرنگء سياهيں ديوال
 اتنت ء آهاني سرا لڇ اِتگيں ڪٿاراں وتي چم در آرتگ ء زبان ڏن ڪش
 اِتگ اَتنت ---، مني سرا ترگ بنا گُت ء دل بدی مارگيءَ منا چاگرد
 گُت۔

من انچو مارات ڪه مني چم ميزاں ميزانء نڙ آهان اِنت ء
 ڪٿارے ڪساسء بوگء اِنت ء مني چاريں نيمگاں گون سُرنگء ديوالاں
 لڇ اِتگيں ڪٿار گون بيوسيءَ وتي چماں در آرانء منا چارگء اِنت۔

(تاڪبند ”گدار“ 3ء منٽء)

شہر

ہرمن ہیستے

”نوں جوانِ انت“ انجیئرے گشت وھدے دیستِ ئے کہ
 یک ریلے تھا بازیں کسے گوں وتے کوئلہ، اوزارے وردن گوں اتنت
 ۽ پیداکِ انت ----، ہمے پٹری۽ سرا کہ آتھنا یک روچے پیسر چیر
 گیجگ بوتگِ ات۔ ساپ ۽ پلگاریں ڈن نیمروچے رُژن۽ تُرپانِ انت ۽ داں
 چم دیست۽ سر سبزیں کاهانی ٹل نیلیں دنزے۽ اندیم بوانِ اتنت۔
 جنگلی بینگ ۽ رسترنی چم۽ کنڈ۽ اے ویرانیں گیاب۽ کار ۽ تچ ۽ تاچ
 بنا بوت ---- سرسبزیں ڈگار۽ کوئلہ آنی جمپ ۽ کاگد ۽ ڈبی کپنگ
 اتنت۔ اولی ہرات۽ پُرشوریں پیہال ابیتکیں ویرانگ۽ شنگ بوت۔
 توپک۽ اولی تیر۽ چو گروک۽ شہم جت ۽ کوہانی دلبنداں آئی۽ را وتی
 دامن۽ جاہ دات۔ آسن۽ گوں کدینگ۽ گلگ کُت ۽ ڈبی۽ چھت۽ اولی
 گس جوڑ بوت۔۔۔، دومی روچ۽ دار۽ گڈکے ۽ میزان میزان۽ دگ۽ گس ۽
 لوگ جوڑ بوتنت ۽ چریشاں ام رند گُڑا سنگ۽ گس۔ جنگلی بینگ ۽
 رستراں اے ندارگ دُور اوشتاں ۽ چارِ ات۔ زمین ننگار کننگ بوت۔
 فصل رُست ۽ اولی آمین۽ سبزی۽ بار گوں زمین۽ چست نہ بوگ۽ ات۔
 پدا شگنز ۽ گدام۽ بند ۽ بست کننگ بوت۔۔۔، سُرک ۽ دگ ہم جوڑ
 کننگ بوت انت۔ ریل۽ اسٹیشن ساڑی بوت۔ چریشاں رند سرکاری
 کارگس ۽ بینگ جوڑ کننگ بوت انت۔ اگاں اے شہر۽ ہمگرنچیں دگ۽
 کسان کسانیں شہر کہ عمر۽ چریشی۽ چیزکے ماہ کستراتنت کر ۽
 گُوراں آباد بوت انت۔

چہ چاریں نیمگاں پوریا گراں پہ کار۽ شوہاز۽ ہمدآہگ بنا
 کُت۔ کلگ ۽ کوچگانی مردم ہم اتک انت ۽ شہرانی نندوک ہم سوداگر
 ہم اتک انت ---- ۽ وکیل ہم ----، مُلا ۽ وازی اتک انت ۽ اُستاد
 ہم ---- باز دیر نہ گُوست کہ اے جاگہ یک مکتبے سہ (3) مذہبی
 دیوان ۽ دو (2) ہالتاک۽ واہند بوت۔ رو برکت۽ تیل درگیجگ بوتگ

آت ء اے نوکين شهرء آسراتي وڌ اِٽ ڇه يڪ سالء رند اودء ڪيسگ
 بر---، آواري ---، ڏيپارٽمنٽل اسٽور-----، نشء گر ء داري
 واکاني ديوان ---، ڇه پيرسء واٽر بوتگين درزي ء بيئرء دوکان است
 اتنت - نزيڪ ترين هنداني حسدء اے شهرء ديمروئي ڪنگ هُٻء را
 ڇاڻڪ جت- اِدا هچ چيزء ڪمي نيست آت ، ووٽاني چست ء ايراں بگر
 دان هرٽالان ----، سينماهاں بگر دان عبادتي ديوانجاهاں---،
 فرانسيسي شراب ---، ناورءء ماهي ----، انگلستانء گد هرچي
 رستگ آت- دوئي درجء گُشنده ---، ناچي ء ساز ء زيمري ازم کار
 ادا په تر گردء اٽڪگ ات آنت - ميزان ميزانء ادا ربيدگ هم پيدا بوت-
 اے شهر ڪه ايشي بندات ڇه ڏني چار راه يءء بوتگ آت نوں مهلوڪء
 دائمي نندجاه آت- مردمانى گون يڪ دوميء سلام ڪنگ ء هال پُرسىء
 يڪ نوکين وڙء نه آت- ڪه آ ڇه آ دگه هنداني طريقه آن بس ڪمين
 دگه پيم آت- هما مردماں ڪه اے شهرء بنگيچ گُنگ آت آهانء مردمانى
 دلء تها جاه آت- يڪ نوکين نسلء ورنا بوت- ---، ڪه پراهاں اے
 شهر يڪ انچين کوهنين گسے اِٽ ڪه ڇه دائم موجود آت- هما روچء
 ڪه ڪدينگء اولي توار اٽڪ ----، اولي ڪوش بوت عبادت جاهاں
 اولي مناجات بوت---، اولي اهوالتاڪ چهاپ بوت آ روچ ذيكء
 پُٺڪاني تها دفن آت ء همے ڪنڏين لاشء را مهلوڪء تاريخ گُشتگ آت-
 نوں اے شهر وتي ڪر ء گُورء شهرانى سرا سوار آت - يڪ مزنين
 دمگےء بُنجاه آت - همودا ڪه پيسرا هاڪ ء گِلء گس گندگيانى نيآمء
 گندگ بوتگ آتنت ---- نوں همودا مزنين شه دگاني بچڪند تالان آت
 ء دگاني دامنء سرڪاري ڪارگس ----، بينگ ---، باڪسوپء عبادت
 گاه اوشتانگ آتنت- وانندهين زهگ همے دگاني سرا ديم په وتي
 دربرجاه ء ڪتاب گساں شُت آنت- گاڙيانى مچيء تها گندگ بوت ڪه
 ايمبولينس وتي راهء شوهاز ڪنان آنت- پارليمنٽء يڪ ممبرء يڪ
 ڏولدارين گاڙي يء مردمء چماں ڪثيت ء گون ايشيء گندگء مهلوڪء
 نعره هم بُرز شُتگ آتنت - گون سنگ ء آهان جوڙ بوتگين بيست
 مزنين مڪتباں هر سال همے شهرء روچ گون گشتانڪ ء پربنداں دارگ

بوتگ آنت۔ همودا کہ پیسرا دھقانان ملک ننگار کتگ آنتت ء شوانگان دلوت چارینتگ آنتت نوں اودا کسان کسانیں میتگ آباد آنتت کہ آہانی نیمء ریلء پٹریانی دام چیرآت۔ ء ہمے ریل گاڑیانی سببء کوہ نزوکء اتکگ آنتت۔ همودا کہ کوہانی دامنء تیابء لمبء پیکیں روچانی گوازینگء ہاترا مگیم ء ازگارانى ماڑى ء بنگلہ بستگ آنتت۔

سد سال گوزگء رند اے شہر گوں زمین جمبء برباد بوت ء یکبرے پدا اے شہر آباد کنتگ بوت بلئے اے رند دارء جاگہء سنگء گپتگ آت ء کسانیں جاگہانی بدلء مزیں ماڑى جوڑ کنتگ بوت آنت۔ بارگیں تنک ء دمک گار کنتگ بوت آنت ء ہرچی پُراہ ء شاہگان بوت۔ اے شہرء ریلء اسٹیشن ء مالء برگ ء آرگء کارگس ماں اے براعظم چہ آدگہ دراہان ماستر آنتت ماہریں ازمکاران اے نوک سالیں شہر چہ رنگ رنگیں ماڑى ---، باگ ء آدگہ یاتکاران سمبہینت دگہ سد سال گوزگء رند اے شہر چہ ملکء آدگہ ذراہیں شہراں دولت مند ء ڈولداریں شہر آت سیاست کار ء ماہریں انجینئر چہ دُورء اے شہرء ماڑى ---، آپ رسانی نظام ء دگہ مشینری ادارہانی کارء بارء تپاسگء ہاترا اتکگ آنتت۔ یک دگہ ٹاؤن ہالء بندگء کار بندات بوتگ آت کہ آچہ دنیا ء شریں ماڑیاں یکے حساب بوگی آت۔ ردوم گپتگیں وشہالی ء وت منیء مارشتء اے دُور ازمی بودناکیء دُور ہم ثابت بوت۔ خاص پہ بان بندی ء بُت سازیء ازمء پمے ہاترا گُشاد گُشادء دیما رُوانء اے شہر شر رنگیء یک جوانیں ندارگے جوڑ بوت۔ شہرء میانجیء کہ اودا دُرسیں ماڑى گوں سرمگیں رنگء کسان کسانیں سنگان زبیدار کنتگ بوتگ آنتت۔ یک ساپ ء پلگاریں دُرچکانی سبزیں چادرےء تھا اندیم آنتت۔ ء ایشیء دوئیں نیمگان بانانی قطار آنتت ء قطارانی سر گوں شہرء کر ء گُورء پُراہ تریں ہنداں سک آنتت۔ گیشتر سیّاہانی دل پسندیں جاگہانی تھا شہرء ”عجائب گھر“ ہم ہوار آت۔ کہ آئیء سد کوٹى ---، پیژگاہ ء دیوان جاہ کہ اے دُرس گوں ہمے شہرء تاریخء گوں ہمگرنج آنتت۔ آئیء پُراہ گُشادیں پیژگاہ بنداتی دُورء گُڈک ء کاپرانی نمونہ ایر آنتت ء انوگیں دُورء ورنہ پہ سیل اتکگ

آٽنٽ ۽ وتي شهر ۽ بنداتي ڏروشم ۽ سرا پگر ايش ڪٽ۔ ماں وتي هيالاں
 همے چوٽ ۽ تابیں دوکانانی تها گوزان داں وتي انوگیں بانوری شهر ۽
 رستگ آٽنٽ ۽ هيران آٽنٽ که چوں چه واری ۽ وش هالی ---، چه به
 هڪلی ۽ ڏروشم ---، چه دلوت ۽ انسان ۽ چه ڪمی ۽ گیشی ودي
 بیت۔

شهر ۽ دولت ۽ شادمانی په گشاد دیما رڙان آت ۽ دگه سد سالان
 رند وتي گڏی سیمسراں سر بوت ۽ پدا جهل ۽ تبک ۽ مردمانی هونیں
 آشوب اے دیمروئی ۽ دیما چو دیوال ۽ اوشتات۔ مردمانی مچی ۽ نڙوکیں
 تیل ۽ چاتان ۽ آس دات ۔ شهر ۽ مزنیں علاقه یے ۽ کارجاه کوچگ ۽ ملڪ
 ۽ میراث پُر بوت آٽ۔ چه اے ڏراهیں گشت ۽ کوش ۽ لُٽ ۽ پُل ۽ ابید
 هم شهر ۽ وتي پیشی جاه ۽ گرگ ۽ جُهد ڪٽ بلے گوستگیں دیمروئی ۽
 حدان سربوت نه ڪٽ ۽۔۔۔۔۔۔ چریشی رند دیمروئی گام میه بوت
 آٽ ۽ همے وهداں زرباری یک دمگے باز دیما رڙان آت۔ که اودا گندیم
 ---، پولات ---، سهر ---، زر ۽ دگه بازیں گنجے که آهاں گلزمین
 گون هر دو دستاں هیرات ڪنگ ۽ آت۔ اے نوکیں ملڪ کوهنیں دنیا ۽
 بیکاریں تاگت ۽ هُبان په دلمانگ ڪناں آت۔ شپانی تها جنگل ساپ
 ڪنگ بوت آٽ ۽ آهانی جاگه شهر رُست آٽ ۔ ۽ آبشاریں شلوکیں
 چمانی ارس گون دیمروئی ۽ دزمان ۽ گرگ بوت آٽ۔

پدا میزان میزان ۽ هما شهر نیزگاری ۽ آماچ بوت نوں اے شهر ۽
 دنیا ۽ تها وتي جاگه یل داتگ آت۔ نوں آئی بازیں ملڪانی نهادی بوگ ۽
 شرپ هم گون نه آت۔ نوں آتھنا په زندگ بوگ ۽ جُهد ۽ آت اے شهر ۽
 هما مردم که انگت په دگه هلڪاں نه لڏ ۽ اٽگ آت ایش ---۔۔۔۔۔۔ پُراهاں
 ادا په جوڙ ڪنگ ۽ سوہمند بوگ ۽ هچ نیست آت۔ نهادی سارت آت
 آٽ نان ۽ حاصل ڪنگ گران آت ۽ همے وهداں چرے کوهنیں هاڪ ۽
 روہانی زندمان ۽ نهال ۽ سر چست ڪٽ۔ عالم ---، ازمکار ---، عڪس
 ڪش ۽ شائر چرے مُرتگیں شهر ۽ پیداک بوت آٽ۔ نوں اے سرزمین ۽
 پیشی ئیں لوگ بندیں نسل وتي وهده ۽ په زانت ۽ اِزم ۽ شوہاز ۽ گار
 ڪنگ ۽ آت ۔ آهاں کوهن ۽ شونز بستگیں باکانی ابیتکیں شان ۽ وتي

مُرتگيں بهادراني بيوانكيں واباني سڀتءَ ڏولدارين شيئر گُشت ءُ
ڪوهنيں مجسمه ءُ تالاباني عڪس ڪشي گُت۔

يڪبرے پدا اے شهرءِ وشنا مي دنياءَ تالان آت ڏنءَ دنيا وڙ
وڙين جنگاں دزگُت آت بلئے اِديءَ مردماں وتي گُوستگيں شان ءُ شوڪتِ
واب ديست گُتگ آت۔ اِدا هاموشين دمڪاني بے تواريءَ چه پُلاں
ايردوليں ٿالاني محراب جوڙ گُتگ آت۔ موسماں زوراڪياني ديمپانيں
مهريان وتي ديم په بے ڏاهين بازارني نيمگءَ ترينتگ آت۔ ءُ وهڊ
گُوستگيں فوارهاں چه آبي ٿرڻپ چو زيمرءَ ڏرسان بوتگ آتنت داں
يڪ ءُ دو صدياں اے شهرءِ دنيا توامين ورنهاني مهر ءُ واهگءِ بُنجاه
آت۔ شائراں په اے شهرءِ شيئر گُشت ءُ مهر آماچاں ايشيءَ تنڪ ءُ
دمڪاني هاڪ زيارت گُت۔ بلئے زندمان روچ په روچ چريشي ڏور رُوان
آت۔ ءُ اے شهرءِ قديمين نندوک يا وَ مُرتگ آت آنت يا ڪوڻ برباديءَ
ديمي آت آنت۔ اے شهرءِ گُڏ سري ريديگي توان هم نوں وتي ديرتريں
سيمسراں سر آت۔ ءُ ايشي نشاني يڪ اوشتيءَ رنگءَ منتگ آت۔ ڪِر ءُ
گُورءِ ڪوچگ نوں مُرتگ آت آنت۔ ءُ برے برے عڪس ڪش ءُ تر ءُ تابءِ
درگتءَ آڙڪيں مردماں چارگءَ اٽڪگ آت آنت ڪه ماں همے ڪوچگاني
نوڻ چه ڏنءَ اٽڪگيں ڊرامد يا چه قانونءَ چريں مردماں پناه زُرتگ
آت۔

زمين جُمبءِ يڪ ٿُرسناڪيں بهرے شهر وَ بخش اِت ----
بلئے درياءَ ديم ئے ترينت۔ تباہ بوتگيں هنديءَ يڪ مزين جاگه يے
گيابان جوڙ بوت۔ ءُ هما قديمين جنگل يڪرندي پدا چه ڪوهاں اير
ڪپاں آت ءُ نيم پُرشتيگيں ماڙي ءُ پهلاں انديم ڪنانءَ پيداڪ آت۔ جنگلءَ
وهڊے ديست ڪه مزين پُڙے هورڪ اِنت ته آميزاں ميزانءَ ديمروئي
ڪنان آت اِدا لڏوڪيں سبزيءَ زمين انديم گُت ته اودا وهڊي ئيں سماتيءَ
سرا سولءِ نهالے اير گُت۔۔۔۔۔ همے سبزي هم ڪه وهڊے سٽڪ ءُ
سوچ بوت ته توامين هند موسمي تپاں وتي امبازاں زُرت۔ يڪ انچيں
وهڊے هم اٽڪ ڪه همے منتگيں مردم نادراهي ءُ وتي ڪم عقليءَ
آماچ بوت ءُ مُرت آنت ۔ ءُ چريشي رند تهنا بربادي آت ۔ شهرءِ ڪوهنيں

ٹاؤن ہال کہ دنیاؔ تھا عجبہ یے اُت نوں ویران اُت۔ بلئے انگت سر
 ئے ماں آزمانؔ اُت اے بُرز شانداریں ماڑیؔ ہبر دنیاؔ ہما شیئرؔ گیدی
 کسھانی تہا اُت کہ آہانی تاریخؔ ریبیدگ گار اُت اُت۔ اے شہرؔ نام
 ؔ مزنیؔ ہبر زھگ ؔ شوانگانی داستانانی تہا گوں کم ؔ گیشیؔ مان
 اُت اُت ؔ دیریں ہندانی زانتکاراں مزنیں راہ بُر اُت ؔ اے ویرانیں
 شہرؔ چارگؔ اُت اُت اُت ؔ ہمے ویرانگؔ سیل اُت گت کہ آ نوں پہ
 وانگ جاہاں زھگانی ہیران کنوکیں کسٹہ یے اُت۔ مردماں گوشتگ
 اُت کہ تلاہ دروازگ ؔ لال ؔ گوہرؔ پُریں ادیرہ است اُت۔

بلئے جنگل چہ کوہاں ایرکیاں اُت۔ چہ کوہاں دیم پہ وادیاں
 اُتک۔ میزان میزانؔ ہرچی ایشیؔ دامنؔ تہا اندیم بوآن بوت۔ توامیں
 علاقہ۔۔۔ پُرشتگیں دیوال ؔ ماڑی دُرس چیر تر اُتگ اُت نوں اے
 گیابانؔ تہا روباہ۔۔۔۔۔ دجک ؔ مم آباد اُت اُت۔ پُرشتگیں یک
 محلےؔ لاشؔ سرا یک سولےؔ سر چست گت یک سالےؔ تہا بُرز رؤانؔ
 آ جنگلؔ اولی سُرپؔ دُرچکانی تہا ہوار اُت ؔ داں چم دیستؔ مزن
 کسانیں دُرچک کڈان اُت اُت۔

”نوں جوان اُت“ یک شاپی کروسیں مُرگےؔ یک دُرچکےؔ
 کوپگیں بُنڈےؔ را گوں وتی سُنٹؔ کھٹ کھٹ توار گیتک ؔ گُشت ؔ
 گوں ایمنیؔ چار اُت کہ جنگل پُراہ ؔ گُشاد بوان اُت ؔ سبزیں دیمروئی
 دنیاؔ مانپوشان اُت۔

(تاکبند ”گِدار“ 3، پسنیؔ مَنّت)

میہتیو آر نلڈ